

Toetsstation

Inbrengen intraveneuze canule

Algemene gegevens

Classificatiecode(s)	K75, K53
Doelstelling	Toetsen of de kandidaat in staat is op de juiste wijze een intraveneuze canule in te brengen en te fixeren. De canule dient als waaknaald.
Duur station	10 minuten
Auteur(s)	Werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland
Datum laatste correctie	December 2010

Dit station kwam tot stand op basis van literatuurstudie, praktijkervaring en consensusdiscussie binnen de werkgroep Vaardigheden Huisartsopleiding Nederland.

Literatuur

- Wagenaar FBJM. Het infuus in de huisartspraktijk. The Practitioner 1992; 9:97–100.
- Beijaert RPH, Hiemstra J, Hoogvliet G, de Lathouder HC, van de Muijsenbergh METC, Thie J. Thuiszorg Technologie Utrecht: NHG, 1993: 13,16,17.

Benodigdheden

Observator huisarts/gw

Simulatiepatiënt man/vrouw/kind/geen

Materialen

- tafel/onderzoeksbank
- krukje
- pen en papier
- infuusnaalden
- fantoom arm (Sima of Adam-Rouilly)
- stuwband
- desinfecterende vloeistof
- celstof matje
- bekkentje
- watten
- gaasjes 5x5 (steriel en niet-steriel)
- eventueel andere afdekkende pleister
- tape
- schaar
- naaldcontainer
- handschoenen
- ampullen 5cc met NaCl 0.9%
- spuiten
- naalden
- eventueel ampullenzaagje

Informatie voor de kandidaat

Doel

In dit station wordt getoetst of u in staat bent op de juiste wijze een intraveneuze canule inbrengt en fixeert. De canule dient als waaknaald.

Situatie

U bent met spoed geroepen bij een 60-jarige man, die u klinisch sterk verdenkt van een hartinfarct. Hij heeft drie jaar geleden eveneens een infarct doorgemaakt. De controles zijn op dit moment stabiel. In afwachting van de ambulance brengt u, conform de samenwerkingsafspraken huisarts-GGD in de regio, alvast een waaknaald in.

Opdracht aan de kandidaat

Breng een infuusnaald (om te dienen als waaknaald) in op de fantoom-arm. Handel daarbij zoveel mogelijk zoals u ook in de praktijk zou doen.

Beschikbare tijd

U hebt 10 minuten de tijd.

Informatie voor de observator

In dit station wordt getoetst of de kandidaat in staat is op correcte wijze een intraveneuze canule kan inbrengen en fixeren. De canule dient als waaknaald.

U beoordeelt de handelingen van de kandidaat met behulp van de scoringslijst.

Controleer of alle benodigde materialen (in voldoende mate) aanwezig zijn.

Breng na afloop alle materialen steeds weer in de oorspronkelijke opstelling terug alvorens de volgende kandidaat binnenkomt. Vervang daarbij alle gebruikte materialen.

Gebruik eventuele resterende tijd om de kandidaat feedback te geven. Dit wordt door de kandidaten zeer gewaardeerd. Wees daarbij tactvol en positief in de benadering. Kandidaten stellen zich immers kwetsbaar op door zich te laten observeren. De toets heeft in de eerste plaats een **educatief** doel en is geen examen

Toelichting scoringslijst

Item 1

Desinfectie prikplaats: alhoewel een ruime desinfectie aan te bevelen is, is doorslaggevend voor het oordeel 'goed gedaan' of de plaats waar de naald de huid doorboort adequaat is gedesinfecteerd.

Item 2

De huid kan op verschillende manieren strak gespannen worden. Het gaat er niet om hoe, maar dat het gebeurt.

Item 3

In elk geval bij het verwijderen van de naald dient de canule te worden gefixeerd met de vingers om te voorkomen dat deze terugschiet uit het vat. Alhoewel ook bij het aanbrengen van het afsluitdopje aan te bevelen is om de canule te fixeren, levert achterwege laten hiervan weinig risico op.

Om tijdens het verwijderen van de naald het bloedverlies zoveel mogelijk te beperken verdient het aanbeveling om proximaal van de canule het vat met de vinger af te drukken.

Fixatie van de canule kan zowel met speciale fixatie plakkers als met tape en gaasjes. Bij gebruik van tape mag de insteekopening niet bedekt worden door de tape, omdat deze insteekopening geïnspecteerd moet kunnen worden op tekenen van ontsteking.

Item 4

Om de canule doorgankelijk te houden wordt aanbevolen deze door te spuiten na het inbrengen om de vorming van stolsels te verhinderen. Bij direct toedienen van medicatie dienen deze feitelijk als zodanig. Anders is het gebruik van fysiologisch zout of heparine daartoe aangewezen. In dit station is gekozen voor fysiologisch zout. Mocht de deelnemer aangeven heparine te willen gebruiken, dan is dat niet fout. Wijs de deelnemer er dan op dat ook fysiologisch zout gebruikt kan worden.

Item 5

Belangrijk is dat het deel van de arm waar de infuusnaald wordt ingebracht na desinfectie niet opnieuw wordt gecontamineerd. Indien de prikplaats na desinfectie wordt gepalpeerd, dan moeten de palperende vingers eerst gedesinfecteerd worden. Tijdens het inbrengen van de naald is het belangrijk dat naald en canule niet gecontamineerd worden. Ook het aansluitpunt van de canule mag niet gecontamineerd worden.

Het dragen van handschoenen wordt beschouwd als een zinvolle beschermingsmaatregel. Het is echter niet fout om zonder handschoenen in dergelijke situaties een infuusnaald in te brengen. Om educatieve redenen is het wel als subitem in de scoringslijst opgenomen.

Het veilig opbergen van een infuusnaald geschiedt bij voorkeur direct in een naaldcontainer. In de acute situatie zal die niet altijd beschikbaar zijn. De naald kan dan bijvoorbeeld tijdelijk in matras/kussen worden gestoken en later met gebruik van één hand in de huls worden gestoken om een prikaccident te voorkomen.

Scoringslijst bij toetsstation Inbrengen intraveneuze canule

Toetsdatum:

Patiënt

Observator

Kandidaat

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
1. Voorbereiding arm			
Aanleggen stuwband	☐	☐	☐
Desinfectie prikplaats	☐	☐	☐
2. Inbrengen infuusnaald			
Strak spannen van de huid.	☐	☐	☐
Inbrengen naald en canule in vene, waarna de canule over de naald wordt geschoven.	☐	☐	☐
Opheffen veneuze stuwing, zodat er bloed terugkomt.	☐	☐	☐
3. Fixeren en bedekken van canule			
Verwijderen naald en aanbrengen afsluitdopje	☐	☐	☐
Fixatie van canule.	☐	☐	☐
4. Doorspuiten canulesysteem			
	☐	☐	☐

niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
----------------	----------------	----------------

5. Hygiëne en veiligheid gedurende inbrengen infuus

Huid ter plaatse van insteekplaats infuusnaald

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Infuusnaald/canulesysteem

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Veilig opbergen van infuusnaald

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Gebruikt handschoenen

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

Benodigde tijd: minuten

Algemene indruk: ☐ Zeer slecht ☐ Slecht ☐ Matig ☐ Goed ☐ Zeer goed

Opmerkingen:

.....

.....

.....

.....